

Kunskapsunderlag

**Vad får en student att flytta till
Göteborg för att studera och stanna
kvar i staden efter avslutade studier?**

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Bakgrund.....	2
1.2 Syfte.....	2
1.3 Avgränsningar	2
2. Vad är en bra studentstad?	3
3. Vad är en attraktiv studieort?	3
3.1 Potentiella och befintliga studenter.....	3
3.2 Internationella studenter	5
4. Fördjupning av kunskapsunderlag	7
4.1 Boende	7
4.1.1 Sthlm6000+	8
4.1.2 Gbg7000+	9
4.2 Mobilitet.....	10
4.2.1 Kollektivtrafik	10
4.2.2 Cykel	11
4.3 Karriärmöjligheter	12
4.3.1 Etableringsgrad.....	12
4.3.2 Internationella studenter.....	13
5. Förslag på vidare undersökningar	14
Referenser	16

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Göteborgs Stad strävar efter att vara en hållbar och öppen plats för världen genom att planera för en nära, sammanhållen och robust stad (Göteborgs Stad, u.åa.). Med 39 000 heltidsstudenter utgör studenterna i Göteborg en värdefull resurs för att uppnå stadens mål (Göteborgs Universitet, 2022a; Chalmers Tekniska Högskola, 2022). Studenterna bidrar till stadens framtid genom kompetensförsörjning och ökad attraktionskraft. De berikar också stadens kultur och innovationskapacitet. Sålunda är det väsentligt att inte bara positionera Göteborg som en önskvärd studieort, utan även som en plats där individer vill stanna efter avslutade studier.

Idag finns det ingen samlad statistik från olika lärosäten och studentgrupper kring varför studenter ursprungligen väljer Göteborg som studieort och vad som motiverar dem att bygga ett liv här efter avslutade studier. Därför har Göteborgs Förenade Studentkårer fått i uppdrag av Studentforum i Göteborgs Stad att sammanställa ett kunskapsunderlag om detta. Rapporten kommer baseras på olika undersökningar, enkäter och forskning och slutligen kommer rapporten att ge förslag till vidare undersökningar.

1.2 Syfte

Denna rapport syftar till att bidra till vår förståelse om vilka faktorer som är centrala när studenter väljer Göteborg som studieort, samt varför de vill etablera sig i staden efter att deras akademiska studier är avslutade. Därmed kommer rapporten att besvara följande frågeställningar:

- Vilka är de största anledningarna till att en student väljer att flytta till Göteborg för att studera och stanna kvar i staden efter avslutade studier?
  - Finns det några likheter eller skillnader mellan olika studentgrupper?

1.3 Avgränsningar

Avgränsningarna i denna rapport är huvudsakligen anknutna till de områden där det har rått en avsaknad av tillgängligt kunskapsunderlag. Det är exempelvis få omfattande undersökningar som har berört hur stor påverkan som den specifika utbildningen har vid val av studieort, trots att de är tätt sammanlänkande. Dessutom har Göteborgs Förenade Studentkårer inte hittat en samlad undersökning om varför studenter väljer att stanna i Göteborg efter avslutade studier. Avsaknaden av denna information begränsar rapportens förmåga att fullständigt belysa den direkta kopplingen mellan utbildningserfarenheterna i Göteborg och beslutet att etablera en permanent närvaro i staden.

2. Vad är en bra studentstad?

Till att börja med behöver vi definiera vad en bra studentstad är. Enligt Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) definieras en bra studentstad utifrån flera viktiga aspekter som bidrar till en positiv studie- och livsmiljö för studenter (Sveriges Förenade Studentkårer [SFS], u.å). För det första bör en bra studentstad vara en plats där studenter kan studera, leva och trivas. Det innebär att staden måste erbjuda en miljö som är gynnsam för studier och där det finns tillgång till studentbostäder med rimliga hyror. Dessutom är det viktigt att det finns många möjligheter till fritidsaktiviteter, grönområden för rekreation samt smidiga transportalternativ till och från universitets- eller högskolecampus. Studenterna bör också ha goda förutsättningar till en meningsfull karriär och livsstil i staden även efter att studierna är avslutade.

För det andra är en bra studentstad också en stad där studenterna kan engagera sig. Detta innebär att det finns ett fungerande och inkluderande studentinflytande där studenternas synpunkter och idéer tas på allvar på olika beslutsnivåer. Studentperspektivet bör integreras i beslutsprocesser som påverkar studenternas liv, och initiativ från studenterna själva bör uppmuntras och stödjas (ibid).

För det tredje bör en bra studentstad främja samverkan och samarbete mellan olika aktörer, inklusive lärosäten, studentkårer, kommuner, regioner och näringsliv. Samverkan bör vara inriktad på att förbättra studenternas situation och behov samt på att utveckla staden för framtiden. Studenterna bör ses som viktiga samarbetspartners och nyckelaktörer i stadens utveckling (ibid).

3. Vad är en attraktiv studieort?

3.1 Potentiella och befintliga studenter

I den senaste upplagan av Ungdomsbarometern, insamlad under hösten 2022, har Göteborgs Förenade Studentkårer mottagit insikter om vad som gör en studieort mest attraktiv (personlig kommunikation, 13 november 2023). I punktlistan nedan redovisas vad potentiella studenter anser är en attraktiv studieort. Respondenterna var gymnasieelever som har svarat "Ja, absolut" på frågan om de kommer läsa vidare inom tre år efter studenter och som kan tänka sig att studera vid antingen Göteborgs Universitet eller Chalmers. De svarande fick välja på fem av 19 parametrar som gör en studieort mest attraktiv. Resultatet var följande:

- Kul studentliv (61%)
- Goda möjligheter till extrajobb (43%)
- Lätt att få bostad (41%)
- Campuskänsla, många studenter på samma plats (36%)
- Vacker miljö (31%)
- Butiker och restauranger (26%)
- Bra kommunikation till/från orten (24%)

- Bra kultur/nöjesutbud (24%)
- Bra vanligt uteliv (22%)
- Storstadspuls (21%)
- Att orten lever hela året (17%)
- Öppenhet och mångfald (16%)
- Idrott (16%)
- Ort som jag kan bo kvar på efter studierna (14%)
- Friluftsliv (9%)
- Engagerat näringsliv (8%)
- Småstadskänsla (3%)
- Osäker/vet inte (2%)
- Inget av ovanstående (0%)

Ungdomsbarometern har också delat insikter om vilka parametrar som befintliga studenter anser är attraktiva med en studieort (personlig kommunikation, 13 november 2023). Resultaten i punktlistan nedan är baserade på svar av högskolestudenter i åldern 19–24 år som läser på Göteborg eller Chalmers. Precis som ovan så fick de svarande välja på fem av 19 parametrar. Resultatet var följande:

- Kul studentliv (46%)
- Campuskänsla, många studenter på samma plats (44%)
- Vacker miljö (35%)
- Lätt att få bostad (31%)
- Bra kultur/nöjesutbud (29%)
- Storstadspuls (29%)
- Ort som jag kan bo kvar på efter studierna (29%)
- Bra kommunikation till/från orten (26%)
- Butiker och restauranger (22%)
- Öppenhet och mångfald (19%)
- Goda möjligheter till extrajobb (19%)
- Att orten lever hela året (18%)
- Bra vanligt uteliv (17%)
- Idrott (12%)
- Engagerat näringsliv (11%)
- Friluftsliv (6%)
- Småstadskänsla (5%)
- Osäker/vet inte (2%)
- Inget av ovanstående (0%)

Vid jämförelse av vad potentiella och befintliga studenter vid Göteborgs Universitet och Chalmers anser vara mest attraktivt med en studieort, baserat på data från Ungdomsbarometern hösten 2022, framträder intressanta skillnader och likheter som belyser hur studenters uppfattningar och prioriteringar förändras när de övergår från att vara blivande till att vara aktiva studenter.

Både potentiella och befintliga studenter värderar ett roligt studentliv högt, med 61% av de potentiella studenterna och 46% av de befintliga som betonar detta. Även om nästan hälften av de befintliga studenterna fortfarande anser att ett roligt studentliv är viktigt, är denna andel märkbart lägre än bland potentiella studenter.

Även praktiska aspekter skiljer sig mellan potentiella och befintliga studenter såsom lätt att få boende och bra möjligheter till extraarbete. För potentiella studenter är tillgången till extrajobb (43%) och enkelhet i att finna bostad (41%) betydande faktorer. Detta skiljer sig mot befintliga studenter, där 19 % har svarat att bra möjligheter till extraarbete är attraktivt med en studieort respektive 31 % när det gäller enkelhet att få boende.

Intressant är också förskjutningen mot faktorer som storstadspuls och möjligheten att bo kvar i studieorten efter avslutade studier, vilka värderas högre av befintliga studenter. För potentiella studenter vid Göteborgs Universitet och Chalmers, storstadspulsen och framtidsutsikterna i studieorten verkar spela en mindre central roll, med 21% som värderar storstadspulsen och endast 14% som ser möjligheten att stanna kvar i studieorten efter examen som viktig. Dessa siffror står i kontrast till de befintliga studenternas värderingar, där 29% uppskattar storstadspulsen och lika många ser möjligheten att bo kvar i studieorten som attraktiv. Denna skillnad kan tolkas som en förändring i perspektiv som sker när studenter förflyttar sig från att vara nyfikna och förväntansfulla inför studiestarten, till att vara mer erfarna och framåtblickande, där både livsstil i staden och långsiktiga karriärmöjligheter tar en större plats i deras överväganden.

3.2 Internationella studenter

Göteborgs Universitet deltog år 2018 i en internationell enkätundersökning om varför internationella studenter väljer att studera vid Göteborgs Universitet och upplevelsen av hela studietiden (Göteborgs Universitet, 2018). Det finns ingen känd liknande undersökning vid Chalmers Tekniska Högskola om internationella studenter, vilket gör att materialet som presenteras här endast belyser Göteborgs Universitets perspektiv.

I den internationella enkätstudien framgick det att potentialen för framtida karriärmöjligheter utgjorde den primära drivkraften bakom internationella studenters val av Göteborgs Universitet. Andra signifikanta faktorer inkluderade kursutbudet, nivån på studieavgifter samt Sveriges rykte (Göteborgs Universitet, 2018, s. 3). En ytterligare enkätstudie riktad mot internationella sökande inför höstterminen

2023 (Göteborgs Universitet, 2023a) undersökte värderingar, intressen och drivkrafter för att välja Göteborgs Universitet och Göteborg som studieort. Denna undersökning riktades sig mot internationella förstahandssökande till såväl kandidat- som mastersprogram. Utöver programval vid Göteborgs Universitet erbjöds respondenterna möjligheten att specificera huvudsakliga faktorer som influerade deras beslut att välja lärosätet. Respondenterna hade befogenhet att välja flera alternativ och resultatet var följande:

- Kvaliteten på forskningen och den akademiska personalen (56%)
- Universitetets rykte (55%)
- Möjlighet till stipendier (43%)
- Universitetets ranking (38%)
- Möjligheter till en akademisk karriär (32%)
- Vill studera på ett svenskt universitet (29%)
- Anställningsbarhet efter examen (28%)
- Utlärningsmetoder (25%)
- Rimlig studieavgift (22%)
- Bra campus och moderna studiefaciliteter (21%)
- Möjligheter till praktik (19%)
- Modern teknologi och onlinetjänster (17%)
- Studentliv och studentorganisationer (16%)
- Vill leva i Göteborg (16%)
- Chans att bli antagen (16%)
- Universitetets support och tjänster (14%)
- Annat (4%)

Utöver detta fick respondenterna svara på vad som är mest attraktivt med Göteborg (Göteborgs Universitet, 2023a). Tabellen nedan presenterar en jämförelse av faktorer som anses attraktiva med Göteborg som studieort, baserat på svar från respondenter som antingen sökt kandidat- eller mastersprogram vid Göteborgs Universitet.

KANDIDATPROGRAM	MASTERSPROGRAM
Stadslivet i stort (71%)	Stadslivet i stort (59%)
Närhet till natur och grönområden (60%)	Närhet till natur och grönområden (56%)
Transport och tillgänglighet (59%)	Transport och tillgänglighet (52%)
Kulturevent, musik och nattliv (40%)	Innovation och startup-scenen (39%)
Innovation och startup-scenen (37%)	Kulturevent, musik och nattliv (33%)
Boendemöjligheter (28%)	Företag baserade i Göteborg (27%)
Jag känner människor i Göteborg (26%)	Boendemöjligheter (27%)
Företag baserade i Göteborg (24%)	Jag känner människor i Göteborg (19%)

Tabell 1. Faktorer som anses attraktiva med Göteborg (Göteborgs Universitet, 2023b & 2023c)

4. Fördjupning av kunskapsunderlag

I det föregående avsnittet har en övergripande analys presenterats beträffande de faktorer som bidrar till Göteborgs attraktivitet som studieort. I detta segment av rapporten presenteras fördjupade underlag som Göteborgs Förenade Studentkårer har erhållit. Samtliga faktorer och dimensioner av Göteborgs som studieort inte kan täckas i detalj på grund av begränsningar i det existerande datamaterialet. Därför kommer diskussionen att kretsa kring de teman och områden för vilka underlag finns. De kunskapsluckor som identifieras i denna process kan också tjäna som vägledning för framtida forskning och undersökningar.

4.1 Boende

Göteborg har bostadsbrist och studentbostadsbrist vilket har en stor påverkan till varför en student väljer att flytta till Göteborg eller stanna kvar efter avslutade studier. Vi är rödlistade i SFS senaste bostadsrapport då Göteborg inte kan erbjuda studenter ett boende under första terminen (SFS, 2023). Studentbostadsföretagen (2023) har även konstaterat att det finns en brist på studentbostäder i Göteborg och att söktrycket är högt året runt med en viss avmattning under april och maj. Det finns lite drygt 11 000 studentbostäder i Göteborg men åtminstone 26 000 studenter har ett direkt behov av att bo i (GBG7000+, 2023). Den genomsnittliga kötiden för en studentbostad är mellan 1,5 och 5 år (ibid).

En undersökning av Göteborgs Förenade Studentkårer (2019, s. 28) visar att Göteborgs studenter är minst nöjd med boendesituationen när det kommer till stadens utbud. 29% respektive 22% har valt bort Göteborgs Universitet eller Chalmers Tekniska Högskolan på grund av bostadsbrist

(Ungdomsbarometern, 2023). Dessutom uttrycker 48% av ungdomar som är intresserade av att läsa på Göteborgs Universitet oro över svårigheter med att skaffa bostad (Ungdomsbarometern, 2022). Detta går att jämföra med 40 % av samtliga studieintresserade ungdomar (ibid).

Göteborg har också en generell bostadsbrist vilket skapar problem för studenter att hitta boende efter avslutade studier. Göteborgs Stad (2022, s. 10) utpekar unga vuxna som en grupp som har särskilt svårt att tillgodose sina behov på bostadsmarknaden. Bostadsbristen har resulterat i att studenter känner sig tvingade till att fortsätta studera för att kunna bo kvar i sin studentlägenhet. Däremot finns det ett stort mörkertal när det gäller hur många som förlänger studierna för att kunna bo kvar i sitt studentboende, men en undersökning kring detta är på gång. Göteborg Stad (2022, s.10) lyfter exempelvis en konsekvens av stadens bostadsbrist:

”Bristen på bostäder innebär även att företag och offentliga organisationer får svårare att rekrytera personal. I förlängningen kan detta medföra att näringslivets utveckling hämmas och att företagens tillväxtpotentialer begränsas. *Bostadsbristen kan också leda till att individer väljer en annan studieort, vilket på sikt är negativt för näringslivet i staden och regionen.* Tillgången till bostäder är därför en viktig faktor för näringslivet och en välfungerande arbetsmarknad.” (Göteborgs Stad, 2022, s.10)

Förutom att det behövs en större kvantitet av bostäder i Göteborg är placering av studentbostäder av stor betydelse för både staden och studenterna. En av de viktigaste faktorerna för en framgångsrik studentstad är att bygga studentbostäder mitt i stadskärnan. Flera rapporter, bland annat av Studentbostadsföretagen (2019) och Cityindex (2023), visar på att studentbostäder skapar en naturlig rörelse av studenter i stadskärnan, vilket ökar aktiviteten inom butiker och restauranger och skapar en livligare stadsmiljö. Detta skapar en vinn-vinn-situation där både studenterna och stadens invånare och företag gynnas av ökad rörelse och aktivitet (ibid).

Ytterligare så fungerar studentbostäder som en ”integrationsmotor” (Studentbostadsföretagen, 2019, s. 17). Som konstaterat skapar studenter ett nytt rörelsemönster i staden och en mer heterogen befolkning. Studentbostadsföretagen (2019) har presenterat flera exempel där nybyggda studentbostäder har förändrat bilden av ett område – från att gå från socialt utsatta och segregerade områden till integration, ökad trygghet och affärsmöjligheter.

4.1.1 Sthlm6000+

Det blir tydligt att fler studentbostäder i stadskärnan är väsentligt för att göra Göteborg till både en allmänt bättre stad och studentstad. Men hur ska vi få fart på studentbostadsbyggandet? Det finns flera exempel på lyckade projekt där studentstäder har kraftsamlats tillsammans med lokala aktörer för att öka studentbostadsbyggandet som vi i Göteborg kan inspireras av.

Sthlm6000+ är ett sådant exempel där flera aktörer gick ihop för att bygga 6000 nya studentbostäder från 2013 till 2017 i Stockholm (New Republic, 2023). Målet nåddes ett år för sent, det vill säga 2018. Det totala antalet av studentbostäder ökade med 48% och kötiderna kortades. Stockholm präglas fortfarande av en studentbostadsbrist, men projektets effekter har levt kvar. Från att ett fåtal byggherrar byggde studentbostäder finns det nu över 40 aktörer som bygger eller vill bygga och nya koncept för studentbostäder har utvecklats (ibid).

Så varför lyckades detta projekt? Det finns åtta faktorer som bidrog till framgången (New Republic, 2023):

1. *Tydligt, realistiskt och tufft mål.* Målet behövde vara lätt att kommunicera både internt och extern genom att ha ett siffermål med en tydlig tidsram. Men det behövde också vara nåbart för att undvika risk för en politisk ”svekdebatt”.
2. *Få med samtliga relevanta aktörer från start till slut.* Här inkluderas studenter, kommuner, lärosäten, investerare, fastighetsbolag. Alla bidrar med sitt perspektiv vilket stärkte genomförandet av projektet genom förståelse för varandras verksamheter och förutsättningar. Studenterna behövdes för att tillföra perspektiv om vilka som är studenter, deras behov och hur köerna till studentbostäder kan organiseras. Investerare och fastighetsbolag fick ett forum tillsammans med statliga aktörer och kommuner att utveckla kostnadseffektiva bostadskoncept och förvaltning av studentbostäder.
3. *Mötesplats för dialog.* Alla aktörer samlades både i informella och formella tillställningar för att diskutera framtida studentbostadsprojekt, vårda relationer och bredda sitt nätverk.
4. *Kontinuitet i styrgruppen.* Projektet hade både en styrgrupp och styrelse som i princip var intakt under hela projektperioden.
5. *Uppdaterad och samlad statistik.* På så sätt säkerställdes det att samtliga aktörer hade en gemensam förståelse för lägesbilden och utvecklingen.
6. *Nya koncept.* Deltagarna i projektet fick utrymme att testa nya studentbostadskoncept för att hitta lösningar på befintliga utmaningar.
7. *Betalande partners.* Detta resulterade i ökade krav på projektet från partnererna, ökat deltagande och stärkt intresse av projektets framgång.
8. *Hitta mark.* Här var exempelvis Akademiska Hus en drivande part då de hade strategiska markinnehav i anslutning till lärosäten där studentbostäder inte konkurrerar med andra typer av bostäder.

4.1.2 Gbg7000+

Göteborg har idag samverkansgruppen Gbg7000+ som verkar för byggandet av 7000 studentbostäder från 2016 till 2026. Gbg7000+ startades av ett flertal aktörer som ville motverka studentbostadsbristen i Göteborg och med inspiration av Sthlm6000+. Målet sattes utifrån en rapport från Inobi (2016) som

visade på att det behöver finnas mellan 16 000 till 25 000 studentbostäder i Göteborg för en bra och balanserad studentbostadsmarknad som ger upplevelsen av god tillgång till bostäder utan stora vakanser för studentbostadsföretagen.

Målet är långt ifrån att uppnås, det har under 7,5 år byggts drygt 1 500 studentbostäder (Gbg7000+, 2023). Senaste prognosen om färdigställda studentbostäder till projektets slut delgavs av Fastighetskontoret (nuvarande Exploateringsförvaltningen) i december 2019. Då beräknades det att totalt 4 460 studentbostäder skulle vara färdigställda till år 2027 (Fastighetskontoret, 2019).

Så varför har inte Gbg7000+ lyckats? Om vi *endast* jämför med Sthlm6000+ framgångsfaktorer har vi saknat eller saknar idag några viktiga aspekter. För det första har GBG7000+ ett tydligt mål, men frågan är om målsättningen är realistiskt? Sthlm6000+ mål innebar totalt 6000 studentbostäder byggda utspritt över flera olika kommuner. Gbg7000+ har endast valt avgränsningen Göteborgs kommun trots att det finns andra kommuner som det eventuellt skulle var lämpligt att bygga studentbostäder i.

För det andra har Gbg7000+ svårt att få med samtliga aktörer från start till slut. Vissa aktörer har varit aktiva under hela projektiden medan andra aktörer har kommit och gått. Detta har skapat en vacklande kontinuitet och utveckling av projektet. Utöver det har Göteborgs Förenade Studentkårer varit samverkansansvariga vilket har bidragit till en oregelbundenhet då presidiet byts ut en gång per år.

4.2 Mobilitet

4.2.1 Kollektivtrafik

Studenter i Göteborg är generellt neutralt inställda eller nöjda med kollektivtrafiken i Göteborg (Göta studentkår, 2023a). Enligt Göta studentkårs undersökning är studenter nöjda med antal hållplatser i staden och utbredning av nätet (ibid). När det gäller frekvens av kollektivtrafikens avgångar (inkluderat avgångar på kvälls- och nattetid) är majoriteten av studenterna neutralt inställda eller nöjda. En mer positiv bild framhävs av de internationella studenterna (Göteborgs Universitet, 2018, s.9). De är mycket nöjda med kollektivtrafiken och dess möjligheter att ta sig till och från campus samt till andra delar av staden (ibid).

Tryggheten vid hållplatsen är de flesta studenter endast neutralt inställda till enligt Göta studentkår (2023a). Vad det innebär eller hur fördelningen ser ut mellan könen, utifrån bakgrund eller andra parametrar framgår inte av undersökningen. Däremot visar SOM-institutets undersökning att 33 procent av studerande har undvikit att åka kollektivtrafik på grund av oro att utsättas för brott (SOM-institutet, 2022). Detta kan jämföras med 21 procent för förvärvsarbetare, 29 procent för arbetslösa, 24 procent för pensionärer och 40 procent för personer med sjuk-/aktivitetsersättning (ibid).

En fråga som sticker ut när det gäller kollektivtrafik är biljettpriser. Samtliga respondenter i Göta studentkårs undersökning uppger att de åker kollektivtrafik och samtliga upplever att biljettpriset på

enkelbiljett är för höga (Göta studentkår, 2023a). En stor majoritet, 72,9 procent uppger att studenter bör sävrskiljas ännu mer från de vanliga biljettpriserna och att det borde också vara en självklarhet att kunna köpa en enkelbiljett till ett reducerat pris. Resterande uppger att de endast vill se reducerat pris på enkelbiljett eller att de inte betalar på grund av deras ekonomi (ibid).

4.2.2 Cykel

I Göteborgs Stad finns det 813 kilometer cykelväg och här görs det fler än 100 000 cykelresor varje dag (Göteborgs Stad, u.åb.). Cykel är ett billigt mobilitetsalternativ för en student och är något som ökar attraktiviteten till staden. Enligt en undersökning av Göta Studentkår cyklar 58,9 procent av studenterna (Göta studentkår, 2023a) och av de som inte cyklar uppger 46,3 procent att anledningen är för att de inte äger en cykel (Göta studentkår, 2023b). Andra vanliga orsaker till att studenter inte cyklar är på grund av upplevelsen att det är svårt och farligt (23,4 procent) och att det tar lång tid (20,9 procent).

Vad som inte framkommer, men som det gjordes undersökningar på 2012, är att det finns ett glapp mellan studenters positiva föreställningar om att vilja cykla och konsumentbeteende (Höckert Nordqvist, Dahlsner & Åbom, 2012 s. 37). Enligt författarna gör regn och uppförsbackar att studenter i Göteborg väljer bort cykeln mot bekvämare alternativ. Samtidigt menar studenterna att de kan ändra sitt beteende om de får mindre hinder genom infrastrukturellt stöd och vägledning för att göra cykling till en vana. Det gäller att omvärdera uppfattningen att Göteborg inte skulle vara en stad för cyklister (ibid).

Att infrastrukturen behöver underlätta för cyklister är en fråga som lyfts i flera rapporter. Göta studentkårs undersökning visar på att 53,7 procent av studenterna önskar att fler cykelvägar i centrum är separerade från bilvägarna då det upplevs som farligt att cykla där bilister kör (Göta studentkår, 2023b). Även lägre hastigheter och färre korsningar över andra trafikfordons vägbanor hade gjort cykelstaden Göteborg säkrare uppger 19,4 procent av studenterna (ibid).

Det är inte bara studenter som har den uppfattningen om cykelbanorna i Göteborg. Många göteborgares önskemål kretsar kring infrastrukturella förbättringar som separerade cykelvägar, bättre skötsel och ett mer sammanhängande cykelnät (Löfgren & Elonsson, 2023 s.26). Dessa frågor ligger i händerna på Göteborgs beslutsfattare. Om man vill uppmuntra fler att cykla och bidra till en miljövänligare stad, måste politiska steg tas för att ge cyklister företräde på vägarna.

Under augusti 2021 infördes det en studentrabatt på 25 procent på årskortet på låncykelsystemet Styr & Ställ (Trafikkontoret, 2022, s.6). Trots det använde endast 623 studenter erbjudandet under första halvåret (ibid). Hur statistiken ser ut idag har Göteborgs Förenade Studentkårer inga uppgifter på. Enligt Göta studentkårs undersökning kring Styr & Ställ uppger studenter att de väljer bort hyrcykel av fler olika anledningar, såsom att det är för dyrt, det finns för få stationer, cykelvägarna är osäkra och att elsparkcyklar är smidigare (Göta studentkår, 2023b).

4.3 Karriärmöjligheter

Karriärmöjligheter är en avgörande faktor för många studenter när de bestämmer sig för var de ska bo och arbeta efter avslutade studier (Cityindex, 2023). Göteborgsregionen har under det senaste decenniet markerat sig som en snabbväxande hubb för innovation och ekonomisk utveckling. Enligt Business Region Göteborg (2022, s. 8) spelar utbildnings- och forskningsinstitutioner en nyckelroll genom att tillhandahålla utbildning och fungera som samlingsplatser för olika kompetenser att mötas och samarbeta. Platser som Lindholmen, Johanneberg och Mölndal i Göteborg exemplifierar dessa kompetensmötesplatser där innovation frodas (ibid).

Staden har ett näringslivsstrategiskt program som strävar efter att göra Göteborg till en ledande plats för företagande i Sverige (Business Region Göteborg, u.å.). Genom att kombinera ekonomiska, kulturella och hållbara element, vill staden skapa en balanserad tillväxt som gynnar både näringslivet och invånarna. Ett av fokusområdena är att tillvarata kompetens och attrahera talang (ibid). Genom att sträva efter att bli bäst på att dra nytta av kompetens och locka talang signalerar Göteborg en stark satsning på att skapa en attraktiv arbetsmarknad för nyutexaminerade. Om staden uppfattas som en plats där talanger värdesätts och har möjlighet att utvecklas, är det troligt att studenter kommer att känna att de har en stark framtid där.

4.3.1 Etableringsgrad

Men hur ser etableringsgraden på arbetsmarknaden ut efter avslutade studier? Ekonomifakta (2023) presenterar att vägen in på arbetsmarknaden skiljer sig beroende på högskola och utbildning. Underlaget fokuserar på studenter som tog examen under 2018 och 2020 och som hade anställning 2021. När man talar om "etableringsgrad", hänvisar man till Statistiska centralbyråns (SCB) högsta etableringsmått "Etablerad position på arbetsmarknaden". För att räknas in under denna kategori måste individen ha haft en arbetsrelaterad inkomst på minst 217 100 kronor under 2020, varit anställd i november enligt den officiella definitionen i sysselsättningsregistret och inte ha upplevt någon period av arbetslöshet under året eller deltagit i några arbetsmarknadsprogram (ibid).

ETABLERINGSGRAD 1 ÅR EFTER EXAMEN

LÄROSÄTE	KANDIDATEXAMEN	MASTEREXAMEN
Göteborgs Universitet	73 %	74 %
Chalmers Tekniska Högskola	85 %	81 %
Samtliga lärosäten i Sverige	78 %	74 %

ETABLERINGSGRAD 3 ÅR EFTER EXAMEN

LÄROSÄTE	KANDIDATEXAMEN	MASTEREXAMEN
Göteborgs Universitet	78 %	85 %
Chalmers Tekniska Högskola	92 %	92 %
Samtliga lärosäten i Sverige	82 %	85 %

Tabell 2. Etableringsgrad efter avslutade studier (Ekonomifakta, 2023)

Generellt kan vi observera att Chalmers Tekniska Högskola har en högre etableringsgrad jämfört med Göteborgs Universitet, särskilt tre år efter examen. Vidare ligger Chalmers Tekniska Högskola över genomsnittet för hela landet i båda kategorier, medan Göteborgs Universitet ligger nära genomsnittet.

Däremot ger Ekonomifaktas tillhandahållna data ingen specifik information om geografisk placering av anställning efter examen. Det innebär att det inte finns några konkreta uppgifter om andelen studenter som finner anställning i Göteborg jämfört med dem som väljer att söka arbetsmöjligheter i andra städer. För att få en helhetsbild av studenters arbetsmarknadsutfall behövs ytterligare data som kan belysa denna geografiska aspekt av anställningslandskapet efter studier.

4.3.2 Internationella studenter

I undersökningen från International Student Barometer, rankas Göteborgs Universitet lågt (173/199) när det gäller kopplingar till arbetsmarknad och karriärvägledning (Göteborgs Universitet, 2018). Även utifrån *work experience* och *employability* rankas Göteborgs Universitet lågt, då landar de på plats 166/199 i den globala benchmarkgruppen. Detta trots att karriärmöjligheter var den främsta faktorn till varför en internationell student valde Göteborgs Universitet och trots att det finns karriärvägledning på universitetet (ibid). På Göteborgs Universitet överlämnas ansvaret för karriärvägledning till institutionerna. I rapporten framkommer det att detta arbete tenderar att bli nedprioriterat, huvudsakligen på grund av tidsbegränsningar och brist på rätt kompetens inom området. Bristen på resurser och stöd kan vara särskilt problematisk för internationella studenter, som ofta står inför unika utmaningar när det gäller att integrera sig på den svenska arbetsmarknaden (ibid).

Rapporten från Göteborgs Universitet (2018) belyser att en överväldigande majoritet av jobb i Sverige, nämligen 7 av 10, erhålls genom nätverkande. Detta skapar ytterligare hinder för internationella studenter. Eftersom de nyligen har anlänt till landet, har de inte haft möjlighet att bygga upp ett omfattande professionellt nätverk. Detta innebär att de kan missa många av de informella kanaler genom vilka jobbmöjligheter ofta uppstår.

Förutom utmaningen med nätverkande står internationella studenter också inför språkliga hinder (ibid). Även om många svenskar talar engelska flytande, är kunskap i svenska ofta avgörande för att navigera på den svenska arbetsmarknaden effektivt. Bristande språkkunskaper kan begränsa de positioner som är tillgängliga för internationella studenter och kan även påverka deras förmåga att nätverka och bygga professionella relationer.

5. Förslag på vidare undersökningar

Det skulle vara av betydande intresse att genomföra en djupare undersökning av studenters intressen och uppfattningar specifikt rörande Göteborg som studieort, exempelvis i termer av tillgängliga karriärvägar, boende, kultur- eller studentliv. Undersökningen skulle kunna beröra både vad som lockar och avskräcker med staden. Utöver utbildningen, varför är studenter i allmänhet intresserade av Göteborg som studentstad? Vilka är de kritiska faktorerna som påverkar beslutet att inte välja staden?

Ytterligare bör det utforskas hur Göteborg kan framställas och marknadsföras som en attraktiv och gynnsam stad för studenter. Hur kan staden effektivt nå ut till potentiella studenter och ge dem en autentisk och omfattande bild av de möjligheter och förmåner som staden erbjuder? Det är väsentligt att visa på hur Göteborg, utöver utbildningen, differentierar sig som studentstad.

Kunskapsunderlag rörande faktorer som påverkar studenters beslut att stanna i Göteborg efter avslutade studier är för närvarande begränsad. Däremot framgår det att karriärmöjligheter och boende är avgörande faktorer som influerar beslutet att etablera sig i staden. Det är relevant att fråga sig om det uteslutande är karriärmöjligheter och boende som är väsentliga, eller om det finns andra faktorer som spelar en stor roll. Dessutom är det intressant att undersöka hur studenters uppfattning om Göteborg utvecklas under deras vistelse i staden och om de faktorer som initialt ansågs viktiga vid ankomsten till staden fortfarande har samma värde vid studietidens slut.

Ytterligare en aspekt är att undersöka var examenstagare från Göteborgs Universitet och Chalmers Tekniska Högskola finner anställning. Trots att nyexaminerade från Chalmers Tekniska Högskola har en etableringsgrad som är bättre än genomsnittet, finns det inget underlag om var de får arbete. Är Göteborg den främsta arbetsmarknaden för dessa individer, eller söker sig många till andra regioner eller till och med utomlands för att påbörja sin karriär? En ökad förståelse för dynamiken mellan arbetsmarknadens behov och de nyexaminerades kompetenser är central. Det är också relevant att

identifiera eventuella matchningsproblem på arbetsmarknaden som kan förhindra nyexaminerade från att hitta anställning inom sina utbildningsområden i Göteborg.

Det är också av betydelse att analysera effektiviteten i de kanaler som finns för arbetsförmedling i Göteborg. Hur stor påverkan har exempelvis arbetsmarknadsmässorna på lärosätena? Vilken betydelse har det för studenten att skriva sitt examensarbete eller ha praktik på ett företag?

Referenser

Business Region Göteborg. (2022). *Näringsliv & Tillväxt 2022/23*.

https://www.businessregiongoteborg.se/sites/brg/files/downloadable_files/naringsliv-tillvaxt-2022.pdf

Business Region Göteborg. (u.å). *Näringslivsstrategiska programmet*.

<https://www.businessregiongoteborg.se/naringslivsutveckling/naringslivsstrategiska-programmet>

Chalmers Tekniska Högskola. (2022). *Chalmers i siffror*. <https://www.chalmers.se/om-chalmers/chalmers-i-siffror/>

Cityindex. (2023). *Cityindex Insikt 2023. Att nyttja stadskärnornas unika förutsättningar*.

<https://www.fastighetsagarna.se/globalassets/rapporter/2023/cityindex-insikt-2023.pdf?bustCache=1699292922790>

Ekonomifakta. (14 september 2023). Högscolepejl. <https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Utbildning-och-forskning/Investeringar-i-utbildning-och-forskning/hogskolepejl/>

Fastighetskontoret (nuvarande Exploateringsförvaltningen). (2019). *Studentbostäder, status och bostadsförsörjningsprognos*.

GBG7000+. (2023). *Statistik om Göteborgs studentbostäder* [Opublicerat material]. Statistiken är en sammanställning av material inhämtat från Studentbostadsföretagen, Stiftelsen Göteborgs Studentbostäder (SGS), Boplats, Göteborgs Stad och Chalmers Studentbostäder.

Göta studentkår. (2023a). *Sammanställning Student i staden, enkät 3* [Opublicerat manuskript].

Göta studentkår. (2023b). *Sammanställning Transport och mobilitet, enkät 4* [Opublicerat manuskript].

Göteborgs Förenade Studentkårer. (2019). *Göteborg, Sveriges bästa studentstad. Vad kan Göteborg göra för att bli Sveriges bästa studentstad?* <https://www.gfs.se/wp-content/uploads/2021/01/Studentstaden-Rapport-2019-Studenters-villkor-i-Goteborg.pdf>

Göteborgs Stad. (2022). *Lägesrapport 2022, bostadsförsörjning*.

<https://goteborg.se/wps/wcm/connect/9c081eb3-6518-4357-bfda-200c96edd37a/Bostadsf%C3%B6rs%C3%B6rjning-i-G%C3%B6teborg-l%C3%A4gesrapport-2018.pdf?MOD=AJPERES>

Göteborgs Stad. (u.åa). *Översiktsplan för Göteborg*. <https://goteborg.se/wps/portal/start/goteborg-vaxer/sa-planeras-staden/oversiktsplanering/oversiktsplan-for-goteborg>

Göteborgs Stad. (u.åb.) Fakta om cykelstaden. <https://goteborg.se/wps/portal/start/trafik-och-resor/trafik-och-gator/cykling-och-cykelvagar/cykelstaden/fakta-om-cykelstaden>

- Göteborgs Universitet. (2018). *International Student Barometer 2018*.
https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1757/1757380_isb-rapport-2018.pdf
- Göteborgs Universitet. (2022a). *Fakta och siffror*. <https://www.gu.se/om-universitetet/fakta-och-siffror>
- Göteborgs Universitet. (2023a). *Survey: International Applicants HT2023* [Opublicerat manuskript].
- Göteborgs Universitet. (2023b). *International Applicants HT2023 - BACHELOR* [Opublicerat manuskript].
- Göteborgs Universitet. (2023c). *International Applicants HT2023 - MASTER* [Opublicerat manuskript].
- Höckert Nordqvist, E., Dahlsner, J. & Åbom, S. (2012). "Man cyklar inte i Göteborg" En studie om studenters attityder till att cykla i Göteborg.
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/28722/gupea_2077_28722_1.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Inobi. (2016). *Studenter och studentbostäder i Göteborg*. <https://gbg7000.se/site-content/uploads/rapporter/2016-02-23-slutversion-2016-03-15.pdf>
- Löfgren, L. & Elonsson, W. (2023) *Vad stoppar Göteborg från att bli en cyklande stad? En undersökning av cykelns barriärer i Göteborg*.
<https://odr.chalmers.se/server/api/core/bitstreams/e268af91-db5f-454c-b6d4-6cfec13c3644/content>
- New Republic. (2023). *Lärdomar från Sthlm6000+* [Opublicerat material].
- SOM-institutet. (2022). *Trygghet i Göteborg* [SOM-rapport nr 2022:6].
<https://www.gu.se/sites/default/files/2022-04/6.%20Trygghet%20i%20G%C3%B6teborg%202021.pdf>
- Studentbostadsföretagen. (2019). *Studbotrend*. <https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2019/09/Studbotrend-webb.pdf>
- Studentbostadsföretagen. (2023). *Studboguiden 2023*. https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2023/08/Studboguiden_2023.pdf
- Sveriges Förenade Studentkårer. (2023). *SFS Bostadsrapport 2023*. <https://sfs.se/las-sfs-bostadsrapport-2023-har/>
- Sveriges Förenade Studentkårer. (u.å.). *Årets Studentstad 2024*. <https://sfs.se/om-sfs/arets-studentstad/arets-studentstad-2024/>

Trafikkontoret. (2022). *Cykelstaden 2021. Årssammanfattning*. Göteborgs Stad.

https://goteborg.se/wps/wcm/connect/3eef667f-a9c6-4576-9f7d-11e1af40d64e/Cykelbokslut_2021-03.pdf?MOD=AJPERES

Ungdomsbarometern. (2022). *Ungdomsbarometern & Göteborgs Universitet, målgruppsanalys 2022*.

Ungdomsbarometern. (2023). *Bostadens roll vid val av studieort. Studentbostadsföretagen i samarbete med Ungdomsbarometern*. <https://studentbostadsforetagen.se/wp-content/uploads/2023/04/Bostadens-roll-vid-val-av-studieort.pdf>